

DE STILTE VAN DE ZOMER

Kathleen Gilles Seidel

DE STILTE
VAN DE ZOMER

the house of books

Oorspronkelijke titel

Summer's end

Uitgave

HarperPaperbacks, New York

Copyright © 1999 by Kathleen Gilles Seidel

Copyright voor het Nedelandse taalgebied © 2001 by The House of Books, Vianen

Vertaling

Yvonne Kloosterman

Omslagontwerp

Julie Bergen

Omslagdia

Fotostock bv

All rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN 978 90 443 0194 6

D/2001/8899/53

NUGI 340

De eerste keer dat we via de telefoon met elkaar spraken, dacht Nancy Fallone: 'Of ik ga deze persoon aardig vinden, of ze maakt me gek.' En hoe heerlijk – beide voorspellingen kwamen uit. Dus ter herinnering aan talloze keren samen in de auto, bijna een miljoen sit-ups en een rode quilt, Nancy, dit boek draag ik op aan jou.

Hoofdstuk 1

‘Je weet vast niet meer wie ik ben,’ zei hij. ‘We hebben nauwelijks een woord met elkaar gewisseld.’

De stem aan de andere kant van de lijn had gelijk. Gwen Wells wist niet wie Hal Legend was. Blijkbaar hadden ze de vorige avond hetzelfde diner bijgewoond. Hij was achter haar telefoonnummer gekomen en belde nu om een afspraak voor een etentje met haar te maken.

Gwen had eerder afspraakjes gehad. Het laatste was met een jonge adelborst geweest. Ze was met hem getrouwd, had hem twee kinderen geschonken en was nu zijn weduwe. De regels uit die tijd golden niet meer.

Maar Gwen had een dertigjarige dochter, Holly, een alleenstaande advocate die in New York City woonde. Gwen was voldoende van Holly’s leven op de hoogte om te weten hoe je een afspraakje met een vreemde moest aanpakken.

Ja, ze zou het enig vinden om Hal Legend te ontmoeten. (Holly stemde altijd in met een eerste afspraakje.) Maar het moest een lunch zijn. *Hou het kort* was Holly’s regel. Nee, nee, hij hoefde niet te weten hoe hij bij haar huis moest komen. Ze zou zelf naar het restaurant rijden en hem daar ontmoeten. *Zorg dat je altijd op eigen houtje weg kunt.*

‘Je maakt het me wel erg gemakkelijk,’ zei hij. ‘Ik was bereid me heel veel moeite te getroosten om jou te ontmoeten.’

Er was iets in de manier waarop hij ‘jou’ zei, iets kalms en intens, dat Gwen heel lang niet meer van een man had gehoord.

Drie dagen later bekende Gwen zichzelf dat ze nerveus was voor dit afspraakje. Zij, die gewoonlijk evenwichtig en zelfverzekerd was, had last van zenuwen!

Niet te geloven! Ze was nooit nerveus. Natuurlijk, ze maakte zich zorgen om haar kinderen, maar wie deed dat niet? Dat was niet hetzelfde als nervositeit. Waarom ging ze in vredesnaam? Mijn hemel, ze was achtenvijftig. Alles wat ze van afspraakjes wist had ze van Holly opgepikt – niet dat ze er specifiek met Holly over had gesproken. Het was nooit bij een van hen opgekomen dat Gwen het nodig zou hebben.

Waarom ging ze eigenlijk? *Ik ben oud genoeg om grootmoeder te zijn. Grootmoeders hebben geen afspraakjes.*

In feite ben ik helemaal geen grootmoeder. Maar dat komt alleen omdat Holly en Jack beiden ongetrouwd zijn. Ik ben oud genoeg, en daar gaat het om.

Ze keek op haar fraaie, gouden horloge. Ze was klaar. Over twintig minuten zou ze pas vertrekken. Wat moest ze in die tijd dóen?

Dit was niets voor haar. Ze was niet zo gauw van slag. Ze was Mevrouw Evenwichtig en Betrouwbaar, Mevrouw Efficiënt en Voorspelbaar. De dame met de keurig opgeruimde kasten. De koningin van de gemanicuurde nagels. De echtgenote van de commandant, verantwoordelijk voor alle andere echtgenotes wanneer de boot op zee was. Snap je de mededeling van de bank niet? Weet je niet of je de auto moet laten repareren? Te veel wijnflessen bij de wekelijkse afval van je vriendin? Dan belde je Mrs. Wells. Je kon erop vertrouwen dat ze voor alles een oplossing wist.

In die tijd bevatte het dossier van een officier altijd een beoordeling van zijn vrouw, omdat de vrouwen ook verantwoordelijkheden hadden. Officiersvrouw zijn was een baan. Gwen was er goed in geweest. Heel goed. Zonder haar zou haar man nooit admiraal zijn geworden.

Maar dat was verleden tijd. Haar nagels waren nog steeds gemanicurd, haar kasten waren nog steeds netjes, en ze was nog steeds slank en blond. Maar ze was niet langer Mrs. Commandant. Mrs. Admiraal Wells was Gwen die naar een afspraakje ging. Was Holly of Jack er maar om met haar mee te gaan. Dat zou de zaak een stuk eenvoudiger maken. Ze waren fantastisch. Iedereen mocht hen.

Ze riep zichzelf een halt toe. Ze was niet van haar kinderen afhankelijk. Ze zou zich niet achter hen verstoppen. Integendeel, ze besloot dat ze, als dit afspraakje echt doorging, niet over haar kinderen zou praten. En als ze tussen nu en dan een paar kleinkinderen kreeg, zou ze ook niet over hén praten.

Ze dwong zichzelf nog tien van de resterende twintig minuten te

wachten. Toen reed ze naar het restaurant. Het lag in een buitenwijk, tegenover Tysons Corner, een van de grootste winkelcentra van Washington D.C. Parkeren was makkelijk. Te makkelijk. Nu was ze twaalf minuten te vroeg.

Sommige mensen raakten steeds verder achter in het leven. Zij liep steeds meer vóór. Het zou leuk zijn als ze dit als een metafoor van haar leven kon zien, maar dat was onzin. Ze was alleen maar twaalf minuten te vroeg voor haar eerste afspraakje in meer dan dertig jaar.

Dit stomme gepieker was niets voor haar. Ze haalde het sleuteltje uit het contactslot en pakte haar tas. Ze zou naar binnen gaan. Wat maakte het uit dat ze te vroeg was?

Het flauwe winterzonnetje scheen op de bevroren sneeuwhoppen aan de rand van het parkeerterrein. Gwen trok de deur van het restaurant open. Binnen was het donker. Even kon ze slechts gestalten zien. Er stond een man op. Hij liep naar haar toe. Kennelijk was hij – als dit inderdaad de juiste ‘hij’ was – nog vroeger gearriveerd dan zij. Ze trok haar handschoenen uit en stopte ze in haar tas. Toen haar ogen zich aan het licht hadden aangepast, kon ze kleuren en details zien.

Hij was een lange, knappe man met een volle bos zilvergrijs haar, heldere, grijze ogen en scherpe gelaatstrekken. Hij had niet overdreven veel aandacht aan zijn haar of zijn kleren besteed. Daar hield ze van. Ze had een hekel aan ijdele mannen.

Ze stak haar hand uit. ‘Je had me moeten vertellen dat jij de man was die alle liedjes kende.’

Ze had hem de vorige avond opgemerkt. Hoe kon het anders!

Het diner had plaatsgevonden in een historische molen. Een hoog, rond, houten gebouw met een stenen vloer en houten steunbalken. Iemand had vellen papier met liedjes meegebracht. Een kleine groep – van jong tot oud – had meegezongen. Er hadden slechts vier liedjes op het papier gestaan en ze hadden er meer willen zingen. Toen had iemand voorgesteld ‘Clementine’ en ‘On Top of Old Smoky’ ten gehore te brengen. Daarna was er een korte pauze geweest. Niemand had nog een ander liedje kunnen bedenken. Toen de mensen aanstalten maakten om de groep te verlaten, was Gwen teleurgesteld geweest. Ze had nog wel een tijdje door willen gaan met zingen.

Toen had een man – deze man – het woord genomen. ‘Waarom proberen we “Shine on, Harvest moon” niet te zingen?’

Gwen had gedacht dat ze alleen het refrein kende. Maar met hulp van deze man had ze zich meer van de coupletten kunnen herinneren dan ze verwachtte.

Telkens wanneer de leden van de groep klaar waren met een lied, hadden ze naar hem gekeken. En hij had altijd weer een ander liedje voorgesteld: cowboyliedjes, Broadway-songs, kampliedjes. Wanneer de groep de tekst kwijt was of alles door elkaar haspelde, had hij ze weer in het goede spoor gebracht. Hij kende alle woorden.

‘Het was een heerlijke avond,’ zei Gwen nu tegen Hal. ‘Zingen kan zo leuk zijn, ook al ben je er geen ster in.’

‘We hadden alleen maar tijd om te zingen omdat jij ervoor zorgde dat de rij bij het buffet in beweging bleef.’

Het duurde even voor ze het zich herinnerde. O, dat gedoe met het verlengsnoer.

Er was een lopend buffet geweest in de molen, en al gauw was de rij vrij lang geworden. De oorzaak daarvan was makkelijk op te sporen geweest. De buffettafels waren tegen de muur geschoven, zodat de mensen zich slechts van één kant konden bedienen. Als de tafels vrij stonden, zou de rij zich in tweeën kunnen splitsen.

Maar er was een verlengsnoer, hadden de mensen van het cateringsbedrijf gezegd. Als de tafels van de muur werden geschoven, zouden de mensen over het verlengsnoer kunnen struikelen. ‘Ik ga er wel op staan,’ had Gwen geopperd. Het was het soort problemen dat admiraalsvrouwen geacht werden op te lossen. ‘Dan kan er niks gebeuren.’

Dus had Gwen het eerste deel van de avond met beide voeten op een dik, oranje verlengsnoer gestaan. Geen wonder dat Hal Legend haar had opgemerkt. Ze was een menselijke pylon geweest.

‘Het was heel dwaas,’ zei ze nu tegen Hal, ‘om iets op een buffettafel te zetten waar elektriciteit voor nodig is. Ze hadden op z’n minst een rol isolatietape moeten meebrengen om het snoer aan de vloer vast te plakken.’

Haar zoon Jack ging nergens heen zonder isolatietape. Maar ze zou niet over haar kinderen praten, bracht ze zichzelf in herinnering.

Hal knikte. Hij was het met haar eens over de tape of de elektriciteit, of beide, maar hij liet het in het midden. Blijkbaar was hij zo verstandig te beseffen dat er niets meer over het onderwerp te zeggen viel. ‘Ik zal je uit je jas helpen,’ zei hij terwijl hij de daad bij het woord voegde.

Hij was lang. Ze was niet gewend aan lange mannen. Haar echtgenoot, John, was 1,59 meter lang geweest. Veel bemanningsleden van duikboten voldeden amper aan de eisen die de marine aan lengte stelde. Aan boord van een duikboot was een lange man te veel tijd kwijt met het draaien van zijn schouders en het intrekken van zijn hoofd. Als vrouw van een duikbootcommandant was Gwen kleine mannen gaan bewonderen. Velen van hen waren in hun jeugd gepest en tot kalme, moedige mannen opgegroeid. Ze schenen compacter, steviger en taaier te zijn dan de wat minder doelmatig gebouwde mannen.

Maar Hal Legend was lang. Ze wist niets van lange mannen.

Hij bracht haar jas naar de garderobe. Een minuut later zaten ze aan een tafeltje. Gwen had al besloten een Romeinse salade te nemen. Ze wierp een blik op de menukaart om te kijken of het gerecht wel op de kaart stond. Toen boog ze zich naar voren.

‘Ik heb mezelf verboden Barbara Hutchens te bellen’ – hij had haar verteld dat de familie Hutchens hem naar het diner had meegenomen – ‘om meer over je te weten te komen. Ik weet dus niets. Ken je alleen veel liedjes of is er meer?’

‘Nee, de liedjes dekken het wel zo’n beetje. Ik ben hoogleraar in de muziek, gespecialiseerd in volksliedjes van allerlei culturen.’

Een hoogleraar? Zij was een marinevrouw. Totaal verschillende werelden! ‘Dus je had ons in het Sanskriet kunnen laten zingen?’

‘Misschien niet in het Sanskriet, wel in het Servo-Kroatisch.’

Ze vroeg hem naar zijn werk. Waarom volksliedjes?

‘Ik hou van de kracht van volksculturen,’ zei hij. ‘Ik hou ervan om iets over een samenleving te leren via de woorden die de mensen zingen.’

Dat klonk goed, maar Gwen wist niet zeker of ze het werkelijk begreep. ‘Noem eens een voorbeeld!’

Hij gaf er een paar. Politieke denkbeelden, religieuze gebruiken, economische principes, alles wat binnen een gemeenschap speelde kon hij aan de liedjes relateren. Ze noemde een paar van haar favoriete liedjes. Over elk ervan wist hij iets te vertellen. Dingen die zo belangwekkend waren, dat ze het liedje nooit meer zou kunnen horen of zingen zonder daaraan te denken.

Het nerveuze en onbehaaglijke gevoel dat ze had gehad was verdwenen. Ze vond het fijn om naar hem te luisteren. Het was interessant. Nee, het was meer dan dat. Het was stimulerend. Hij had over zo veel dingen nagedacht.

Hal had iets speels, waaraan het haar man had ontbroken. John was een zeer intense man geweest, zeer doelgericht, hunkerend om handelend op te treden. Zijn admiraalschap had hem gedwongen wijs te zijn en goed na te denken alvorens tot actie over te gaan, maar die zelfbeheersing was hem niet komen aanwaaien. Hal was anders. Zijn aangeboren wijsheid was met de jaren alleen maar meer ontspannen geworden.

En plotseling leek deze ontmoeting goed. Op je achtenvijftigste ontmoette je geen adelborsten en studenten meer. Je ontmoette admirals, professoren, mannen die de Arthurs, Merlijns en Salomons waren geworden. Die zelfverzekerde mannen waren net zomin in knappe meisjes geïnteresseerd als jij in dito jongens.

Gwen bracht het gesprek op meer persoonlijke zaken. Hal was weduwnaar. Hij woonde in Iowa, waar hij les gaf aan een kleine universiteit. Maar dit voorjaarssemester doceerde hij aan Georgetown University in Washington. 'Ik moest een tijdje weg. Ik leefde precies zoals toen Eleanor nog leefde. Ik had niets veranderd. Ik wist niet wat ik moest veranderen. Alles was goed, maar leeg.'

Zijn vrouw was plotseling gestorven aan de gevolgen van een longontsteking. Antibiotica hadden geen genezing kunnen brengen. 'Het was een complete verrassing voor ons allemaal,' zei hij.

Gwen kende dat soort 'verrassingen'. Haar man was ook onverwacht gestorven. Toen hij in zijn auto naar huis reed, was hij gestopt om een jonge moeder te helpen met een lekke band. Een dronken chauffeur had de macht over het stuur verloren. John was om het leven gekomen, niet de vrouw of haar twee kindertjes.

Hal huiverde bij het horen van het verhaal.

Het was vier jaar geleden. Gwen had intens gerouwd en het verlies inmiddels verwerkt. 'John zat bij de marine. Hij had altijd verwacht dat hij voor anderen zou moeten sterven... hoewel admirals die achter hun bureau zitten gewoonlijk niet degenen zijn die hun leven hoeven te geven.'

'Dat denk ik ook,' zei Hal.

Gwen besloot van onderwerp te veranderen. 'Heb je kinderen?' vroeg ze.

Hij had er drie. Zijn oudste dochter was advocaat. Ze runde een bureau voor gratis rechtsbijstand. Zijn zoon was hoogleraar in Californië, een taalkundige die gespecialiseerd was in uitstervende indiaanse talen. 'Sommige van die talen worden nog maar door twee of drie personen gesproken, vrij oude mensen. Ian en zijn studenten

doen verwoede pogingen zoveel mogelijk van ze te leren.’

Zowel zijn zoon als zijn dochter was getrouwd en had kinderen. Phoebe, de dochter, had er vier. Ian, de zoon, drie.

‘Je vertelde dat je drie kinderen had,’ zei Gwen. ‘Is je andere dochter ook getrouwd?’

‘Amy? Nee, die is vrijgezel.’

‘Amy? Heet ze zo? Amy Legend? Wat grappig. Ze heeft dezelfde naam als die kunstrijdster.’

‘Ze ís die kunstrijdster.’

Gwen legde haar vork neer en staaarde Hal aan.

Amy Legend? Was Amy Legend zijn dóchter?

Amy Legend had een gouden olympische medaille gewonnen. Ze had op de cover van het tijdschrift *People* gestaan. Amerika hield van haar. Ze was een ster, een beroemdheid. ‘Is Amy Legend je dóchter?’

Hij knikte. ‘We zijn erg trots op haar.’

‘Amy Legend? De olympisch kampioene Amy Legend?’

‘Ja.’

Zat ze te lunchen met de vader van Amy Legend? ‘Waarom heb je dat niet eerder gezegd?’

‘Het was vrij duidelijk dat je niet over onze kinderen wilde praten.’

Hij was scherpzinnig. Hij zat er absoluut naast – wie wilde niet over Amy Legend praten? – maar hij was scherpzinnig. ‘Dat was voor ik wist dat ze een dochter van je was.’

Amy Legend was een schattig kind, een goudharig elfje van een bijna onwerkelijke schoonheid geweest. Wanneer ze met haar familie in een restaurant zat of met haar moeder op het postkantoor was en in de rij stond, draaiden mensen zich naar haar om. Ze had een fijn gezichtje en donkere wimpers.

Natuurlijk besepte ze als vierjarige niet dat ze een plaatje was. Ze maakte zich alleen druk om haar haar. Ze had kort haar en ze wilde zo graag dat het lang was. Daar snakte ze gewoon naar. Ze deed net of ze lang haar had. Ze wikkelde een petticoat om haar hoofd en beeldde zich in dat het witte nylon haren waren die heen en weer zwaaiden en op en neer deinden. Met haar plastic schaar knipte ze plaatjes uit tijdschriften. Afbeeldingen van golvende, glanzende haarlokken.

‘Lang haar is veel te bewerkelijk,’ zei haar moeder tegen haar, ‘en geloof me, schat, kort haar staat je beter.’

Nu was Amy Legend zesentwintig. Ze was rijk en beroemd, en haar moeder was dood. Ze kon doen wat ze wilde met haar haar. Maar haar moeder bleek toch gelijk te hebben gehad. Kort haar stond Amy inderdaad beter. ‘Lang haar zou je niet slecht staan,’ hadden diverse kappers tegen haar gezegd, ‘maar deze lengte staat je beslist beter.’

Dus was haar haar nog steeds kort. Nu was het honingblond met zorgvuldig aangebrachte, goudblonde plukjes. Het was prachtig haar... maar het was niet lang.

‘Hoe was het om zo’n talentvol kind groot te brengen?’ vroeg Gwen. ‘Ik heb weleens gelezen wat er allemaal bij komt kijken. Veel heen en weer rijden, veel reizen, en hoge kosten. Wat een belasting!’ Ze was altijd blij geweest dat haar twee kinderen veel dingen goed konden, maar geen specifieke talenten hadden.

‘Het was ongelofelijk duur,’ gaf Hal toe. ‘Maar Eleanor had wat geld geërfd, zodat we nooit moeilijke keuzes hebben hoeven maken. Toen Amy eenmaal prof was, heeft ze alles terugbetaald. Dat hadden we zeker niet verwacht.’

‘Heeft het, afgezien van het geld, jullie leven niet beheerst?’

‘Nee. Ze is een stuk jonger dan Phoebe en Ian. Ik vrees dat we ons meer op hén richtten. Amy moest zich gewoon aan ons gezin aanpassen. Bovendien waren Phoebe en Ian – vooral Ian – briljante studenten en was Amy’s talent ons vreemd. Op een dag stonden er plotseling journalisten voor de deur die over haar wilden praten.’

De familie Legend hield van lezen. In hun bakstenen huis van rond de eeuwwisseling lagen overal boeken. Op nachtkastjes. Op het dressoir in de eetkamer. Op de piano in de hal. Onder aan de trap lagen boeken te wachten om mee naar boven te worden genomen. Boven aan de trap wachtten boeken om naar beneden te worden gebracht.

Eleanor, de moeder van het gezin, had altijd een boek bij zich. Ze las terwijl ze in de auto zat te wachten om de kinderen na pianoles thuis te brengen. Ze las terwijl ze lunchte, terwijl ze wachtte tot de soep zachtjes begon te koken. Phoebe en Ian, Amy’s broer en zus, waren ook dol op lezen. Ze namen boeken mee naar de kruidenierswinkel en leunden tegen het elektrische hobbelpaard terwijl hun moeder boodschappen deed.

Maar Amy, de schattige, kleine Amy, was anders. Ze hield niet

van lezen. Als zij in de kruidenierswinkel was, ging ze naar het schap met de schoonheidsmiddelen en keek naar nagellak en lipstick. Als het mooi weer was speelde ze buiten. Ze maakte radslagen, danste met haar schaduw en zwaaide heen en weer aan de boomtakken. Als het slecht weer was, zwierf ze rusteloos door het huis en wilde ze vermaakt worden. Haar broer en zus hoefden niet vermaakt te worden. Ze konden urenlang in een boek lezen. Ze konden bijna een hele dag monopolie spelen. Amy niet. Ze was een kleine kolibrie, altijd in beweging.

De winter van haar zevende levensjaar was streng. Het vroom dat het kraakte. De lucht was grijs en de stoepen waren glad. De rest van de familie vond het heerlijk. In alle open haarden legden ze een vuur aan. Ze maakten popcorn, draaiden kamermuziek en herlezen hun lievelingsboeken.

Amy kon slechts tien minuten naar het haardvuur kijken. Dan stond ze op, rommelde in haar moeders kast, paste de schoenen en deed de sjaals om. Eleanor had weinig belangstelling voor kleren. Haar kast bevatte nauwelijks glinsterende schatten. Amy sloop de kamer van haar zus binnen en smeerde haar oogleden vol blauwe oogschaduw. Vertwijfeld zette Eleanor de televisie aan. 'Zo, Amy, ik denk dat je dit wel leuk zult vinden.'

Het waren de Olympische Spelen, een voorbeschouwing op het kunstrijden voor vrouwen.

Amy had een hekel aan televisie. Ze hield er niet van om te zitten niksen, maar binnen de kortste keren was ze gefascineerd. Het draaien, de sprongen, de flitsende ijzers. En de kostuums! O, de fantastische kostuums. De glimmende lovertjes, de zwierende, zwaaiende rokjes van chifon. Ze was ademloos en werd overweldigd door een diep verlangen.

'Dat moet ik doen. O, mam en pap, alsjeblieft, dat móet ik gewoon doen!'

Eleanor was niet blij met haar dochters obsessie voor glitter en glamour. Ze was een Engelse. Een praktische, zelfverzekerde, kordate vrouw. Ze hield van ballet, maar kunstrijden? Het was zo... zo semi-intellectueel.

Maar alles wat Amy bij slecht weer bezig zou houden was de moeite van het proberen waard. Ze belde naar de kunstbaan van de universiteit, waar de ijshockeysers trainden, en vroeg of het mogelijk was te leren kunstrijden.

O, ja, de vrouw van een assistent-trainer was vroeger kunstrijd-

ster geweest. Ze zou Amy graag les willen geven.

Amy ging naar haar eerste les. De volgende dag nam ze haar schaatsen mee naar school om ze aan iedereen te laten zien. Na school ging ze niet naar huis, maar ze tornde tegen de bijtende wind op naar de ijsbaan. Ze bond haar schaatsen aan, reed het ijs op en kwam midden in een training van de ijshockeyploeg terecht.

De coach floot onmiddellijk af. Dit fragiele kind met haar te los aangeboden schaatsen was in gevaar. Maar hij had geen verstand van kleine meisjes. Het kwam niet bij hem op te vragen wat ze kwam doen. Hij zei tegen haar dat het team het ijs over een kwartier zou verlaten. En toen ze vertrokken, gaf hij een van zijn reusachtige, van scheenbeschermers en schoudervullingen voorziene spelers opdracht de veters van haar kleine, witte schaatsen goed vast te binden.

De snelheid van de spelers had haar gefascineerd. Dát wilde ze ook. Zo hard gaan. Zo vliegen. Ze stapte het ijs op en begon te schaatsen. De trainer dacht niet meer aan haar. Nadat zijn ploeg de kleedkamer had verlaten, deed hij, na een zeer vluchtige blik over zijn schouder te hebben geworpen, het licht uit. Amy schaatste door in het schemerlicht. Ze dacht niet meer aan kostuums. Ze wilde schaatsen.

Een uur later kwam de man van de dweilmachine om het ijs te prepareren voor de ijshockeywedstrijd van die avond. Natuurlijk was hij heel verbaasd haar te zien. *Weten je ouders dat je hier bent? Heb je hier toestemming voor?* Op die vragen zou Amy een eerlijk antwoord hebben gegeven.

Maar hij formuleerde zijn vraag zonder erbij na te denken. ‘Word je geacht hier te zijn?’

‘Ja,’ antwoordde Amy naar waarheid.

‘Hoe was ze als kind?’ vroeg Gwen. ‘Ik heb foto’s van haar gezien. Ze was beeldschoon.’

‘Inderdaad.’ Hal knikte. ‘Ze was ook gehoorzaam, heel gehoorzaam. Tot ze begon te schaatsen werd ze meegesleept naar piano-recitals van Phoebe en Ian, en naar wetenschappelijke beurzen. Ze gedroeg zich altijd goed, waarschijnlijk beter dan zou moeten voor een klein kind. Maar de meeste goede schaatsers zijn zeer gehoorzaam en gedisciplineerd, want ze moeten jarenlang precies doen wat hun wordt opgedragen. En veel ervan is vrij saai. Ze moeten hun trainer willen gehoorzamen. Het verbaast me altijd weer dat die zeer

welgemanierde mensen zo creatief kunnen zijn. Ik weet nog steeds niet zeker wat Amy drijft. Bij ons thuis is ze altijd kalm en behulpzaam, net als toen ze klein was.'

'Door kalm en behulpzaam te zijn bereik je niet wat zij heeft bereikt.'

'Dat klopt. Het is duidelijk dat ik haar eigenlijk helemaal niet goed ken.'

Amy kon geen hele week op haar volgende les wachten. Alsjeblieft, alsjeblieft, alsjeblieft, kon ze nú geen les krijgen? Ze zou alles doen. Alles.

Haar ouders gingen met haar praten. Zolang ze hard werkte, zeiden ze, kon ze net zoveel schaatsen als ze wilde.

Hard werkte? Waar hadden ze het over? Boekverslagen, wiskunde-vraagstukken, dat was werk. Dit was schaatsen.

Ze kon de ijsbaan lopend bereiken. Dat deed ze na elke schooldag. Ze keek naar het trainen van de ijshockeyers, ze keek naar het dweilen van het ijs, en ze schaatste. Ze schaatste en schaatste. Ze kreeg er nooit genoeg van.

Ze had geen idee of ze goed was. Het kon haar ook niets schelen, ze was gewoon dol op schaatsen. Die lente las ze zelfs een boek – een geïllustreerde biografie van Peggy Fleming.

Toen ze in de laatste schoolweek thuiskwam na het schaatsen, zag ze haar groene plunjezak op bed liggen.

Plunjezakken. Dat betekende Minnesota. Pakken om naar Minnesota te gaan. Haar familie had een huisje aan het meer in het noordelijke deel van de staat. Daar brachten ze de zomer, de héle zomer, door. Hun huisje lag midden in de bossen, kilometers van een stad verwijderd. En die stad was te klein om een kunstijsbaan te hebben. Ze zou het de hele zomer zonder schaatsen moeten stellen. Dat kon ze niet. Dat kon ze gewoon niet.

Maar ze móest. Ze had geen keus.

'Ik zal wel een vreselijke snob lijken,' zei Hal, 'maar we hadden niets gemeen met de andere schaatsfamilies. Ze werden niet alleen geobsedeerd door het leven van hun kinderen, op een manier die wij erg ongezond vonden, maar hun ideeën over succes waren zeer beperkt. Ze konden alleen maar denken aan wedstrijden winnen en geld maken.'

Gwen kon heel goed begrijpen dat iemand zich daartoe beperk-

te, vooral als je niet zo bemiddeld was als Eleanor. ‘Wat was jouw definitie van succes?’

‘Het creëren van schoonheid. Het uitdrukken van de muziek. Ik denk dat, als we Amy hebben geholpen, we haar dát hebben bijgebracht. Wanneer ze iets heel erg moois deed, wanneer ze maakte dat het publiek iets voelde, dan had ze succes gehad ongeacht haar score.’

Amy behield haar etherische schoonheid. Haar moeder had een aristocratische achtergrond. Driehonderd jaar van bevoorrechte mannen die trouwden met de knapste meisjes die ze konden vinden. Die erfenis was zichtbaar bij Amy. Ze bleef beeldschoon. Haar armen, benen en hals waren sierlijk en elegant. Haar bovenlichaam was slank maar stevig. Haar rug was de soepelste die haar kinderarts ooit had gezien.

‘Ze moet bij iemand zijn die beter is dan ik,’ zei haar coach. ‘Hier in Iowa komt ze niet verder.’ De coach beval een trainingscentrum in Delaware aan. Een aantal families die dicht bij het trainingscentrum woonden namen kostgangers in huis om de hoge opleidingskosten van hun kinderen te kunnen betalen. De lokale scholen waren gewend voldoende tijd vrij te maken voor de jonge schaatssters. Degenen die thuis les wilden krijgen, konden makkelijk een privéleraar vinden.

Eleanor had op een kostschool gezeten. Het idee om een kind op jonge leeftijd uit huis te laten gaan was dus niet vreemd voor haar. Amy zelf was dolenthousiast. Dit was haar droom. De hele tijd schaatsen, met de besten trainen.

De ijsbaan was een plek waar ze altijd bijzonder was. Wanneer ze zich voorover boog om haar schaatsen onder te binden, hoorde ze trainers en ouders van andere kinderen haar naam fluisteren zoals leraren altijd de namen van Phoebe en Ian hadden gefluisterd. Dat vond ze heerlijk. Thuis voelde ze zich een nakomertje. Amy het Nakomertje. Op het ijs was ze iemand anders. Mensen dachten het eerst aan haar.

Niet in Delaware. Niet in het trainingscentrum. Eigenlijk helemaal nergens. Ze was niet langer de beste. Aanvankelijk leek ze zelfs niet eens goed.

Haar sterke punt was het voetenwerk. Ze kon licht als een veertje over het ijs glijden terwijl ze schitterende danspassen maakte. Het leek net of ze balletschoenen droeg in plaats van schaatsen. Ze

kon dingen die de oudere meisjes niet eens konden. Maar springen kon ze niet.

Dat is wat telde, de sprongen. Daar sprak iedereen over. Het ging erom wie welke sprongen kon uitvoeren. Meisjes die jonger waren dan Amy sprongen dubbele axels. Er was er zelfs een die een driedubbele salchov kon maken. Amy's voetenwerk deed er niet toe. Je moest kunnen springen.

Op haar dertiende kwalificeerde ze zich voor de nationale jeugdkampioenschappen. Ze werd twaalfde. Het volgende jaar werd ze zeventiende.

Zeventiende! Slechter dan het jaar daarvoor. En haar kür was goed en foutloos geweest. Beter had ze niet kunnen schaatsen. Dit was erger dan wanneer ze slecht had geschaatst. Veel erger. Wat moet je doen als het beste dat je te bieden hebt niet goed genoeg is?

Ze kon haast niet meer praten toen ze haar ouders belde zodra de resultaten bekend waren gemaakt. 'Dit slaat nergens meer op.' Ze was in tranen. 'Jullie geven al dat geld uit en er gebeurt niets. Ik word niet beter. Ik ben zelfs nóg slechter geworden. Ik kan net zo goed naar huis komen.'

Sommige meisjes moesten om financiële redenen stoppen. Hun ouders konden zich hun opleiding niet langer veroorloven. Ze verdwenen simpelweg. Iedereen moest gissen waar ze waren en waarom ze weg waren gegaan.

Naar de reden van Amy's vertrek zou niemand hoeven gissen. Ze zouden het allemaal weten. Ze was niet goed genoeg. Ze had gefaald.

Ze wist wat haar ouders zouden zeggen. Ze moest het jaar afmaken, het geld deed er niet toe. Het belangrijkste was geen slappeling te zijn en het niet op te geven. *Ik ben geen slappeling, gilde haar hart. Niemand werkt zo hard als ik. Ik ben alleen niet goed genoeg. Ik zal die stomme sprongen nooit onder de knie krijgen.*

Ze kon niet terugkeren naar Delaware, niet als zeventiende, niet als Amy het Nakomertje. 'Vanmiddag vlieg je terug naar Delaware, nietwaar?' vroeg haar vader. 'Wil je dat wij je daar ontmoeten?'

'Het zal niets uitmaken.' Ze huilde nog steeds. 'Niets zal helpen.'

'Jou helpt het misschien niet,' zei Hal resoluut, 'maar ons wél. We zullen het gevoel hebben dat we iets doen. Morgenochtend om acht uur moet ik college geven. Daar kan ik niet onderuit. Maar meteen daarna vertrek ik.'

Haar ouders hadden haar meer dan een jaar niet zien schaatsen.

Ze kwamen zelden naar wedstrijden kijken. Dat verwachtte Amy ook niet. Ze waren zo anders dan alle andere schaatsfamilies. Toen ze terugkwam in Delaware, hoorde ze dat haar vader de directie had gebeld. Haar coaches veranderden haar trainingsschema, en de volgende morgen was haar vader er. Een lange, magere man met dik, donker haar. Waarschijnlijk was hij naar Philadelphia gevlogen en had daar een auto gehuurd.

‘Amy is een uitstekend kunstrijdertje,’ hoorde ze haar trainer tegen haar vader zeggen. ‘Ze heeft mooie, lange armen en benen, ze heeft een ideaal figuur en ze gedraagt zich zo goed. We hebben een zeer aristocratische stijl voor haar ontwikkeld.’

Amy wilde geen ‘uitstekend kunstrijdertje’ zijn. Ze wilde de beste zijn. Ze wilde winnen.

‘Ik wil haar zien schaatsen,’ zei haar vader.

Even later zat hij op de tribune, gekleed in een tweed jasje, een lichtblauw overhemd en een marineblauwe, gebreide das. Het was vreemd om een vader bij de training te zien. Kunstrijden was een wereld van moeders. Zelfs de dochter van de familie bij wie ze in huis was zag haar vader niet vaak. Hij had twee banen om de opleiding van zijn kind te kunnen bekostigen.

Amy liet haar vader haar korte kür zien, en daarna de lange. Toen ze zich weer bij hem voegde, keek hij vriendelijk, maar ze kon niet zien wat hij dacht.

Hij raakte haar gezicht aan. ‘Je bent zo mooi!’

Mensen zeiden steeds tegen haar dat ze bofte omdat ze zo knap was. ‘Dat is niet voldoende, pap.’

‘Dat weet ik. Vertel eens, wie heeft je muziek uitgekozen?’

‘De coach.’

‘Hoe zit het met die zogenaamde aristocratische stijl van je?’

‘Ik denk dat het iets te maken heeft met het feit dat ik niet goed kan springen.’

Hij glimlachte. ‘Is dat de betekenis van “aristocratisch”? Niet kunnen springen?’

‘Ze hebben het over elegantie, sereniteit, afstandelijkheid. Dat soort dingen.’

‘Nou, lieverd, ik durf te wedden dat de mensen hier geen aristocraten kennen. Wij wel!’

‘Wij wel?’ vroeg ze verward. ‘O, moeder bedoel je?’

De grootvader van haar moeder was een graaf. Wanneer ze een brief naar haar moeder stuurde, adresseerde ze hem aan: Lady

Phoebe Cooke. Amy wist niet precies wat dat betekende – haar moeder scheen het niet belangrijk te vinden – maar het klonk aristocratisch.

‘Denk je werkelijk dat je moet proberen te schaatsen als je moeder?’ vroeg haar vader.

Amy glimlachte flauwtjes, maar ze glimlachte! ‘Nee.’ Alle andere moeders van schaatssters reden in glanzende auto’s en kleedden zich met zorg. Zelfs als ze naar de eerste ochtendtraining kwamen kijken waren ze opgemaakt en droegen ze keurig gestreken blouses. Haar eigen moeder reed rond in een gebutste stationcar. Haar sieraden waren allemaal geërfd – vreemde art deco-stukken die ze willekeurig droeg, zonder te kijken of ze bij haar kleren stonden. Amy kon zich niet voorstellen dat ze zou proberen te schaatsen alsof ze haar moeder was.

‘Laten we die “aristocratische stijl” maar vergeten,’ zei Amy’s vader. ‘Je moeder is dan wel een aristocrate, maar jij bent een levenslustig Amerikaans kind. Ik wil een paar andere meisjes zien schaatsen, zodat ik vergelijkingsmateriaal heb.’

Amy deed haar schaatsbeschermers om en ging naast hem zitten. Het volgende uur keken ze naar haar vriendinnen. Van sommigen kende ze de kür bijna net zo goed als die van zichzelf. Ze zei tegen haar vader waar hij op moest letten.

‘Kijk hoe hoog ze springt... hoe snel ze draait... hoe foutloos haar landing is.’

‘Amy, alsjeblieft, hou op over die sprongen. Ik heb er mijn buik vol van.’

‘Maar de sprongen zijn het allerbelangrijkste, pap. Daar draait het allemaal om.’

Hij maande haar tot zwijgen.

Ze kon zich niet herinneren wanneer ze zo met z’n tweetjes bij elkaar hadden gezeten. Zondagsavonds hadden ze vaak naar dia’s gekeken. Als Phoebe of Ian met de projector moest helpen had haar vader Amy op schoot genomen omdat ze de kleinste was, de enige die nog aanhalig was.

Wat hij op het ijs zag stond hem niet aan. Dat kon Amy wel zien. Zijn lippen waren opeengeklemd en hij zat stijf rechtop. Ze had hem eerder zo gezien. Toen ze klein was en worstelde met het spellen van woorden terwijl ze hardop probeerde te lezen. Dan had hij naar haar moeder gekeken. Die had een handgebaar gemaakt, zo van: *Dit is Amy. We kunnen er niets aan doen. Ze is anders dan de anderen.*

Na afloop van de training zweeg hij een tijdje, met neergeslagen blik en strakke lippen. Toen zei hij: ‘Waarom wil je ophouden?’

Dit was een test. Dat wist Amy onmiddellijk. Er was een juist antwoord.

Ze had geen flauw idee wat dat was. ‘Omdat ik niet goed genoeg bent?’

Hij schudde zijn hoofd. ‘Nee. In feite weten we niet hoe goed je bent. Al die andere meisjes zijn allemaal hetzelfde. Kleine robots. Je trainer is erg bepalend. Snap je wat ik bedoel?’

Min of meer. ‘Maar, papa, ze is de trainer. We moeten doen wat ze zegt.’

‘Nee, jullie moeten luisteren naar wat ze zegt. Jullie moeten het zo goed mogelijk proberen, maar als het niet bij je werkt hoeft je het niet te doen.’ Hij sloeg zijn arm om haar schouders. ‘Je weet dat je moeder het niet echt leuk vindt om je te zien schaatsen. Weet je waarom?’

Amy sloeg haar ogen neer. Natuurlijk wist ze dat. Ze was Phoebe niet of Ian, ze was niet zo intelligent als Phoebe en Ian. Haar ouders vonden het alleen belangrijk of je intelligent was, niet of je kon schaatsen. Maar pap zei dat niet. Het was waar, maar niemand zei het. ‘Ze kijkt liever naar ballet.’ Dat leek een veilig antwoord.

‘Er zit een grond van waarheid in,’ gaf hij toe, ‘maar het belangrijkste is dat ze niet het gevoel heeft dat ze naar jón kijkt.’ Hij klonk kalm. ‘Het is net of je iemand anders bent wanneer je schaatst. En ik denk dat ze gelijk heeft, zoals gewoonlijk. Ik weet niet zoveel van schaatsen als ik misschien zou moeten, maar ik weet wel het een en ander van optreden.’

Amy keek hem onbegrijpend aan. O, hij was hoogleraar in de muziek. Daar had hij het over, muziekuitvoeringen.

‘Wat de grote musici van de heel goede onderscheidt is niet de techniek. Die hebben ze allemaal. De grote musici houden van elke noot die ze spelen, ze worden het muziekstuk. Dat gebeurt niet wanneer jij schaatst. Het meisje in het blauw komt er het dichtst bij. Wanneer zij schaatst ken ik bijna haar persoonlijkheid, weet ik min of meer hoe ze is.’

Het meisje in het blauw was twee keer de nationale jeugdkampioen geweest. ‘Heb je gezien hoeveel drievoudige sprongen ze in haar kür heeft?’

Er verscheen een ongeduldige uitdrukking op haar vaders gezicht. ‘Nee. Amy, die sprongen zijn een obsessie voor je. Je kunt nergens anders meer aan denken. Het enige dat voor jou telt is het

feit dat je er het slechtst in bent. Laten we ons concentreren op je sterke punten. Wat is je favoriete muziekstuk?’

Weer een test. Haar favoriete muziekstuk. Ze was er niet op voorbereid. Ze wist dat ze iets van de klassieke componisten moest noemen. Liszt of Brahms of zo. Dat zou hij goedkeuren, maar ze kon met de beste wil van de wereld niets bedenken.

Ze noemde de naam van een populair liedje dat vaak op de radio was. Toen haatte ze zichzelf. Waarom had zo zoiets stoms gezegd? Nu zou hij denken dat ze dom was.

Maar dat wist hij natuurlijk al.

Zijn gelaatsuitdrukking veranderde niet. Zijn stem was kalm toen hij zei: ‘Mooi zo. Dan kopen we dat bandje.’

‘Voor een kür? Maar er is tekst bij. Dingen met tekst mogen we niet gebruiken.’

‘Dan zullen we het opnieuw opnemen, zonder tekst.’

Hij bleef drie dagen. Voor het eerst in de tweeënehalf jaar dat Amy in Delaware was, had ze het gevoel dat haar coach en de choreograaf haar al hun aandacht gaven.

Haar vader leende een paar schaatsen en ging het ijs op.

‘Ik wist niet dat je kon schaatsen, pap.’

‘Volgens de maatstaven die hier worden aangelegd kan ik dat ook niet. Maar als jongen ijshockeyde ik altijd. Zodra de vijvers bevroren waren, gingen we ijshockeyen.’

‘Dat wist ik niet.’

‘Nee?’ Hij schudde zijn hoofd. ‘Ik heb de Rhodes-beurs gekregen omdat ik kon ijshockeyen. Je moest zowel atletisch als intelligent zijn. Als ik niet had geschaatst, zou ik niet naar Oxford zijn gegaan en zou ik je moeder niet hebben ontmoet. En waar zou jij dan zijn?’

Amy haalde haar schouders op. Raar dat ze niet eens wist dat hij kon schaatsen terwijl schaatsen haar hele leven was.

Maar ijshockey was iets heel anders dan kunstrijden. Aanvankelijk verzette ze zich tegen zijn ideeën. Hij begreep niet hoe belangrijk de sprongen waren. ‘Maar, pap, de juryleden kijken juist naar die sprongen.’

Alle andere families wisten dat. Ze begon er gek van te worden. De andere families kwamen naar de wedstrijden kijken. Sommige moeders waren bij elke training aanwezig. Ze sloegen er niet een over. Amy beseftte dat haar familie niet zo was, dat ze anders waren, maar haar vader had niet het recht om net te doen of hij wist waar hij over sprak.

Hij moest haar stemming hebben aangevoeld. Hij zweeg, nam haar handen in de zijne en trok haar naar zich toe. 'Ik weet dat je het niet met me eens bent, maar kun je me niet een beetje ter wille zijn? Na mijn vertrek kun je het weer op de oude manier doen.'

Zijn handen waren klein voor die van een man, maar ze waren warm.

In het laatste jaar dat ze thuis was waren hij en Ian samen met wiskunde bezig geweest. Ian, die sneller talen kon leren dan Amy Engels kon lezen, had moeite met wiskunde gehad. 'Nou, het zal me geen kwaad doen,' had hun vader lachend gezegd. Avond aan avond hadden ze in de woonkamer achter de boeken gezeten, kreunend en grimassend. Maar Ian had een tien gehaald!

Nu was haar vader – haar vader die in zijn jonge jaren had geschaatst – hier om háár te helpen.

Ze wilde hem geloven, echt waar. Ze wilde niet boos zijn, niet nu hij zoveel moeite had gedaan om hier te komen, maar wat wist hij van het kunstrijden? Ze keek over haar schouder naar haar coach.

Dat was fout. Ze wist het zodra ze het deed. Ze zei tegen hem dat de mening van haar trainer er meer toe deed dan de zijne.

Nou, misschien was dat ook zo.

Tot haar verbazing steunde de coach hem. 'Doe net of je een prof bent in een ijsshow,' stelde ze voor. 'In een ijsshow hoef je je niet druk te maken om juryleden.'

Nooit had iemand met Amy over een carrière als profschaatsster gesproken. De beste meisjes kregen al bloemen van de ijsshows en de agentschappen, maar Amy niet.

'Kun je dat?' vroeg haar vader op vriendelijke toon.

'Ja.'

Zijzelf was het belangrijkste element van de kür, zei hij. Niet de muziek, niet het kostuum, zelfs niet de sprongen, maar zij! Hij hield een preek over oprechtheid, absolute oprechtheid. 'Je moet van iedere beweging houden. Anders lukt het niet. Niemand zal in je geloven tenzij je in jezelf gelooft.' Hij sprak over emotie en het publiek laten voelen wat zij voelde. 'Stel je voor hen open.'

En ze moest vooral zichzelf zijn. 'Misschien zou het makkelijker zijn als je een springster was. Maar dat ben je niet. Net doen of het wel zo is, helpt niets.'

Hij hielp haar inzien dat ze van het populaire liedje hield omdat het zo vrolijk was, zo levendig en vol gespannen verwachting. De eerste avond vond hij een piano. Hij begon een potpourri van drie

Duitse, middeleeuwse volksliedjes te spelen. Amy werd meteen verliefd op de liedjes. Hal speelde ze steeds opnieuw, in verschillende arrangementen. Amy luisterde aandachtig.

Na een uur hield hij op met spelen. ‘Je hebt een geweldig gehoor,’ zei hij hoofdschuddend. ‘Ik weet niet waarom me dat niet eerder is opgevallen. Ik dacht dat Ian de enige van jullie was die het had.’

Haar hele leven had ze gehoord dat Ian zo goed in talen was omdat hij bijna geniaal was in het onthouden en herscheppen van klanken. Het was vreemd, en onbegrijpelijk, haar gehoor met het zijne te horen vergelijken.

Ze maakten een cassettebandje van de Duitse liedjes. De volgende morgen bewerkte Hal de muziek zo, dat de sprongen logisch waren. Amy begon te begrijpen dat ze een hekel aan de sprongen had gehad omdat ze niets met de muziek te maken schenen te hebben. Maar nu scheen haar muziek haar op te tillen en haar als vanzelf te laten draaien.

‘Welke natuurwetten bepalen wat een goede sprong is?’ vroeg haar vader.

Natuurwetten? Amy had geen flauw idee. Ian was degene die daar verstand van had, zij niet.

Haar vader sprak met de trainers. Ze gaven hem artikelen te lezen. ‘Het laatste wetenschappelijke onderzoek naar sprongen,’ zei hij later tegen Amy, ‘wijst op het belang van een sterk bovenlichaam, en dat kan door krachttraining verbeterd worden.’

Dus begon Amy met gewichtheffen.

Ze haatte het als de pest. Bij schaatsen draaide het om snelheid, schoonheid, emotie, het omhoogbrengen van een arm, het strekken van een been en de schoonheid van de beweging kennen en voelen. Gewichtheffen was geestdodend werk. Ze had er een bloedhekel aan. Het gaf haar vrijwel geen voldoening.

Ze mocht geen spierballen krijgen, dus was er niet de uitdaging om te kijken hoeveel ze kon heffen en tillen. In plaats daarvan werd ze blootgesteld aan eindeloze herhalingen. Het maakte niet uit naar welke cassettebandjes ze luisterde of wie er bij haar was om mee te praten. Ze had de pest aan gewichtheffen. Nooit eerder had ze een hekel aan een onderdeel van de training gehad.

Maar ze hield vol.

Haar sprongen waren niet zo sterk als die van sommige andere meisjes. Dat zouden ze nooit worden ook, maar ze werden steeds beter. Ze werkte hard tot ze vederlicht op het ijs landde. De spron-

gen op zich waren langzaam en laag, maar dat leek geen punt meer omdat ze even makkelijk en even moeiteloos zweefde als een veertje.

Hoe meer haar vader met haar coaches en de rest van het personeel van het trainingscentrum sprak, des te minder hij met hen op had. Hij vroeg Amy naar welke twee jonge schaatsers ze het liefst keek. ‘Het kan me niet schelen of ze winnen, niet op dit niveau. Vertel me alleen van wie je je ogen niet kunt afhouden.’

Het was moeilijk. Bij wedstrijden dacht je alleen na over de mogelijke winnaar. ‘Ik kijk graag naar twee jongens... Henry Carroll en Tommy Sargent. Henry raast over het ijs, hij is heel sterk. En Tommy is klein en erg grappig. Hij maakt me aan het lachen, zelfs als hij schaatst.’

‘Laten we dan eens nagaan wie hun trainer is.’

‘Maar, pap, ze winnen nooit.’

‘Dat vind ik positief. Het zijn de kleine robotten die de jeugd-kampioenschappen winnen.’

Henry en Tommy waren in Colorado. Niet op de grote kunstijsbaan in Colorado Springs, maar op een kleinere in Denver, waar ze met een man trainden die Oliver Young heette. Voordat Oliver naam had kunnen maken, had geldgebrek hem gedwongen profschaatser te worden. Hij had een aantal jaren in ijsshows geschaatst en was nu een beginnende trainer. Hij was in eerste instantie geïnteresseerd in schaatsers. Amy zou het enige meisje zijn op olympisch niveau.

‘Stoort je dat, Amy?’ vroeg haar vader.

‘Nee.’ Ze had nooit een hechte band met de andere meisjes in Delaware gehad. Op hun ijsbaan was de concurrentie te groot voor vriendschappen.

In de herfst verhuisde ze naar Colorado. Oliver werd het eens met haar vader. Zijn filosofie was ja, je moest alle grondbeginselen kennen, en ja, je moest gewichtheffen, maar ten slotte moest je je eigen stijl ontwikkelen. De volgende winter, toen Amy vijftien was en ze een kür vol schitterend voetenwerk had, won ze de jeugd-kampioenschappen. In één jaar van de zeventiende naar de eerste plaats!

De meisjes van haar oude schaatsclub waren ontgoocheld. Ze hadden gedacht dat Amy Delaware had verlaten omdat ze niet goed genoeg was. Waarom had ze dan gewonnen? Zij waren betere schaatssters, zeiden ze steeds opnieuw tegen zichzelf. Dat was waar. Maar hun artistieke presentatie was niet beter. En daar viel niets aan te veranderen. Amy’s muzikaliteit – ze scheen meer in een muziek-

stuk te horen dan ieder ander – en haar vermogen om mensen te laten voelen wat zij voelde, waren beide door God gegeven talenten, die Oliver Young herkende en cultiveerde.

Ze ging door met gewichtheffen. Dag in dag uit. Maar ze begon het niet leuker en bevredigender te vinden. 's Zomers lieten haar ouders haar nog steeds naar Minnesota overkomen om er een paar weken met haar familie door te brengen. Ze nam lege zakken mee en vulde ze met zand voor de dagelijkse, geestdodende training.

Toen ze voor het eerst als senior aan de nationale kampioenschappen meedeed, werd ze negende. Officials van de USFSA, United States Figure Skating Association, merkten haar op. Ze regelden dat ze mee kon doen aan een klein, internationaal toernooi in Wenen. Gewoonlijk werden dergelijke uitnodigingen beperkt tot de zeven beste schaatssters. De moeders van meisjes die bij de nationale kampioenschappen vóór Amy waren geëindigd, waren razend. Waarom was miss Amy Legend plotseling het lievelingetje van de USFSA? Niet Amy, maar hun dóchters verdienden de steun van de schaatsbond!

Maar die meisjes waren kleine robotten, en op dit niveau was techniek niet meer genoeg.

Amy's zelfvertrouwen werd groter. Het volgende jaar werd ze zesde en daarna derde. Nu stuurden de ijsshows en de agenten haar wél bloemen. De USFSA was vastbesloten haar meer internationale ervaring te laten opdoen. Ze sprankelde op het ijs en schaatste vol levenslust en warmte. Op haar negentiende werd ze nationaal kampioen. Het was een olympisch jaar. De USFSA maakte haar lid van het olympische team.

Negentien was een goede leeftijd. Bij het kunstrijden voor dames was het nog niet zo ver als bij het damesturnen, dat gedomineerd werd door schoolmeisjes die een achterstand in hun lichamelijke ontwikkeling hadden opgelopen door het keiharde trainen. Ze waren uitmuntende atletes, maar ze hadden veel te weinig uitstraling om beroemd te worden. Alleen andere schoolmeisjes hadden belangstelling voor hen.

Het grote publiek kon zich identificeren met een jonge vrouw van bijna twintig. Men hield ervan om artikelen over Amy te lezen. Ze was zo mooi, haar kleding was zo prachtig. Ze was een beetje verlegen. Ze keek vanonder haar pony naar de wereld, zoals de prinses van Wales ooit had gedaan. De media schonken veel aandacht aan het feit dat haar vader hoogleraar in de muziek was en dat de muziekstudenten van het Lipton College in Lipton, Iowa, al haar mu-

ziek speelden en opnamen. De media toonden foto's van de monumentale, in Engeland en Ierland gelegen huizen van haar moeders voorouders, waarvan haar moeder een aantal nooit had gezien.

Maar er waren ook mensen die iets aan te merken wilden hebben. Mensen die nooit aandacht aan kunstrijden besteedden waren plotseling experts. Ze verkondigden dat je met voetenwerk nooit de Olympische Spelen kon winnen. 'Ze is dan wel de aantrekkelijkste schaatsster om naar te kijken,' verklaarde een doorgewinterde sportverslaggever, 'maar haar sprongen zijn onder het internationale niveau.'

'Ik denk dat het Amerikaanse publiek een grote teleurstelling te wachten staat,' zei een voormalig kampioen paarrijden. 'Amy Legend zal de Olympische Spelen niet winnen. Dat is onmogelijk.'

Hij vergiste zich.

Gewoonlijk gaan de beste kunstrijdsters niet naar de openingsceremonie van de Olympische Spelen. Ze moeten als een van de laatsten wedijveren. Dus moeten de schaatssters die de opening bijwonen een week extra in een benauwd flatje rondhangen, kantinevoedsel eten en wachten tot ze – onvoldoende – kunnen trainen.

Maar Amy had al vanaf haar zevende naar de openingsceremonies gekeken. Ze piekerde er niet over om deze te missen, wat dat ook voor haar trainingsschema betekende.

'Laat haar gaan,' zeiden haar nieuwe adviseurs tegen haar trainers. 'Het is goede publiciteit.'

Amy's ouders waren betrokken geweest bij de samenstelling van haar begeleidingsteam. 'Niemand,' had haar vader gezegd, 'herkent gladjanussen sneller dan je moeder. Ze heeft geen geduld met dat soort mensen. Als we iemand vinden die ze gedurende twintig minuten kan verdragen, heb je een persoon die je voor honderd procent kunt vertrouwen.'

De nieuwe adviseurs vertelden haar dat medailles niet genoeg waren. 'Het Amerikaanse publiek moet van je houden,' zeiden ze.

'En wat moet ik doen om dat voor elkaar te krijgen?' lachte Amy. 'Jezelf zijn.'

Wees jezelf. Ze was het enige meisje dat dat hoorde. De andere topschaatssters werd een rol opgelegd. Andrea moest agressief zijn. JillAnn moest lief zijn. Dat kregen ze steeds opnieuw te horen. De wetenschap dat ze constant agressief of lief moesten zijn legde te veel druk op hen.

Tegen Amy werd er niets gezegd over ‘een rol’. Aanvankelijk dacht ze dat dat kwam omdat ze hopeloos en waardeloos was.

Maar haar trainingspartner, Tommy, klein, wijs en geestig, wist wel beter. Met hem werd ook niet over ‘een rol’ gesproken. ‘Jij en ik zijn écht, Amy. Zelfs Henry,’ – technisch gezien was Henry een betere schaatser dan zij, maar ja hij was de beste ter wereld – ‘is dat niet. Wij wel.’

Henry en Tommy hadden bij hetzelfde agentschap getekend. Henry was favoriet voor de gouden plak bij de mannen terwijl Tommy wist dat hij geluk zou hebben als hij de derde plaats haalde. ‘Geen zorgen,’ kregen ze constant te horen, ‘jullie zullen goede profs worden.’

Alle drie woonden ze de opening van de Olympische Spelen bij. In de eerste week, toen ze niet hoefden te strijden, genoot Amy enorm. Ze had nooit een teamsport beoefend. Plotseling kwam ze tot de ontdekking dat ze het fijn vond lid van een team te zijn. Ze bekeek zoveel mogelijk wedstrijden. Gekleed in haar rood-wit-blauwe sweatshirt moedigde ze alle andere Amerikaanse schaatsers luidkeels aan. Ze werd smoorverliefd op een van de Amerikaanse ijshockeyspelers, maar gelukkig voor zijn concentratie durfde ze het hem niet te vertellen.

Na de korte kür stond ze op de derde plaats. Zij en Oliver hadden gehoopt op dat moment de tweede plek te bezetten, maar met sprongen als die van haar was het niet verbazingwekkend dat ze geen tweede was.

Toen, op de dag tussen de korte en de lange kür, hielden de Olympische Spelen op leuk te zijn. Tommy en Henry schaatsten die avond de finale. Maar Amy kon alleen maar aan haar eigen lot denken. Hoe groot het gat tussen haar en de andere twee meisjes was. Hoe goed hun sprongen waren. Ineens besepte ze iets dat nog veel erger was: er was slechts een miniem verschil tussen haar en nummer vier van de ranglijst. In de schaatswereld verwachtte men niet dat ze een plak zou halen, maar het Amerikaanse publiek verwachtte dat wel. Ze geloofden in sprookjes. Ze was mooi. Daarom zou ze goud winnen.

Zo werkt het niet. Er zijn geen wonderen, geen garanties. Het is alleen ik en mijn schaatsen.

Henry won. Nu hadden alle mensen die zeiden dat Amy niet kon winnen het over 1976, toen Dorothy Hamill en John Curry, die dezelfde trainer hadden, beiden goud hadden gewonnen. Amy en

Henry konden eenzelfde prestatie leveren. Oliver zou de Carlo Fassi van zijn generatie worden.

Het was te veel.

Daarom viel ze. Bij de makkelijkste sprong ging het mis. Haar kans op goud was verkeken.

Het was voorbij. Al die jaren van gewichtheffen waren voor niets geweest. Nu was het allemaal zinloos.

Ze krabbelde overeind en pakte de draad van de muziek weer op. Ze zou niet aan de gewichten denken. Ze had twaalf jaar naar de openingsceremonies gekeken. Al die jaren had ze ook mensen zien wedijveren. Lang geleden had ze zich iets heilig voorgenomen. *Als ik op een belangrijke avond val, zal ik het niet erg vinden. Misschien moet ik dan ophouden met wedstrijden, maar dan kan ik gaan optreden, een voorstelling geven. De jury zal me dat wellicht hoogst kwalijk nemen, maar ik kan zorgen dat het publiek van me houdt. Ik zal voor hén schaatsen.*

Ze maakte een uitnodigend, bijna triomfantelijk armgebaar naar het publiek. *Nu ben ik er voor jullie. Het is te laat voor de mensen die langs de kant zitten met hun kleine, gecomputeriseerde scoremachines. Zullen me laten vallen. Maar jullie niet. Jullie zullen van me houden... van me houden ... van me houden.*

En dat deden ze.

De jonge Chinese die op de tweede plaats stond haalde opgelucht adem toen ze Amy zag vallen. Ze keerde de monitoren de rug toe. Ze wist dat ze zich geen zorgen meer over Amy hoefde te maken. Ze moest na Amy schaatsen. Daarom stond ze aan de rand van de ijsbaan en verwijderde haar schaatsbeschermers toen Amy's score opflitste. Ze had Amy's voorstelling niet gezien, en was onthutst over de uitslag. Amy was gevallen. Hoe kon ze dan zo veel punten krijgen?

Dus die schaatsster, verward en gespannen, viel ook. Maar ze bleef wedijveren. Ze kon wel een wedstrijd rijden, maar ze kon niet met haar hart schaatsen. Nu stond Amy op de tweede plaats.

De Duitse schaatsster die bovenaan stond schaatste als laatste. Ze wist precies wat ze moest doen: foutloos schaatsen. Ze hoefde geen extra sprongen te maken, ze hoefde geen risico's te nemen. Het enige dat ze moest doen was niet vallen.

En zo schaatste ze ook, als iemand die vastbesloten was niet te vallen. En ze viel niet. Maar haar kür straalde niets uit. De punten voor haar artistieke uitvoering waren laag.

Juryleden proberen eerlijk te zijn, maar ze moeten ook denken aan wat goed is voor de sport. En na Amy's moedige optreden stond het vast dat de verrukkelijke Amy Legend, al kon ze niet springen, heel goed was voor de sport.

Amy had gewonnen omdat ze een fout had gemaakt, omdat ze zichzelf die fout had vergeven.

Nadat de gouden medaille om haar hals was gehangen en het Amerikaanse volkslied was gespeeld, deed ze alle leuke dingen die aan olympische medaillewinnaars waren voorbehouden. Ze droeg de vlag tijdens de slotceremonie. Ze zat naast Mickey Mouse op een praalwagen in de Disneyland-parade. Een warm glimlachende, grootvaderlijke butler opende de deur van het Witte Huis. En toen de olympiërs zich voor een groepsfoto in de East Room verzamelden, werd Amy naast de president neergezet.

Ze nam een paar reclamespotjes op, ging op tournee met de andere olympische schaatsers, poseerde voor een poster en maakte een tv-special. Ontwerpers begonnen kleren aan haar uit te lenen. En iedereen scheen van haar te houden.

Maar ze moest nog steeds gewichtheffen.

Gwen en Hal bleven tot vier uur in het restaurant. 's Avonds schreef ze een keurig briefje waarin ze hem voor de lunch bedankte en voor een etentje bij haar thuis uitnodigde. Hij belde meteen nadat hij het briefje had ontvangen. Hij zou het heerlijk vinden om haar weer te zien. Hij keek ernaar uit. Na dat etentje volgden een avond in het theater en een autotochtje door het winterse landschap. Bovendien belden ze elkaar elke avond.

Geen van beiden kon geloven wat er gebeurde. Zoiets hadden ze nooit verwacht.

Hal was een wetenschapper. Hij verzamelde zoveel mogelijk informatie over liedjes. Maar voor het eerst in zijn leven scheen hij meteen genoeg informatie te hebben. Vanaf het moment dat hij deze kalme, elegante vrouw mensen had zien waarschuwen niet over het verlengsnoer te struikelen, had hij voldoende geweten.

Ze waren opgegroeid in verbazingwekkend gelijksoortige huizen. Gwen in Maryland. Hal in Wisconsin. Hun ouders waren opgevoed met de normen en waarden van de hogere middenklasse. Hal en Gwen gaven meteen toe dat ze, als ze elkaar als tieners hadden ontmoet, zich niet tot elkaar aangetrokken hadden gevoeld. In hun

jeugd hadden ze beiden avontuur gewild. Ze hadden getrouwd willen zijn met iemand die heel anders was dan zichzelf. Gwen had John gekozen en het ambulante leven dat bij een officier hoorde, terwijl Hal getrouwd was met Eleanor, aristocratisch, aards, onconventioneel. Maar met die lange, bevredigende huwelijken achter zich waren ze nu klaar voor gelijksoortige levensopvattingen, gemak en comfort.

Gwen wist dat Hal niet de man was met wie ze haar leven had willen beginnen, maar ze wist ook dat hij heel goed de man kon zijn met wie ze het wilde afsluiten.